

АРОНІЯ ЧОРНОПЛІДНА – ПЕРСПЕКТИВНА ЯГІДНА КУЛЬТУРА В САДІВНИЦТВІ

С.В. Зубрицька, викладач І категорії

Житомирського агротехнічного фахового коледжу

Аронія чорноплідна або горобина чорноплідна (*Aronia melanocarpa*) – кущ родини розових. Листки прості, цілокраї, блискучі, чергові, еліптичні, завдовжки від 4 до 8 см, завширшки від 3 до 5 см, чергові, з городчасто-зубчастими краями. Квітки білі або рожеві, зібрані в щільні щиткоподібні суцвіття. Плоди мають округлу форму, блискучі кулясті чорного або пурпурово-чорного кольору з сизим нальотом, соковиті кислувато-солодкі з в'яжучим присмаком. У фіолетово – червоній м'якоті плоду міститься від 4 до 8 дрібних темно- коричневих насінин.

Плодоношення аронії чорноплідної починається на другий або третій рік. Достигають ягоди у серпні-вересні одночасно, стиглі плоди міцно тримаються на гілках. Одна з особливостей ягід аронії чорноплідної, що вони мають здатність довго залишатись свіжими навіть в зірваному стані. Це заслуга органічних кислот, що не дають розмножуватися бактеріям.

Аронія чорноплідна – цінна ягідна, лікарська, декоративна рослина. Сучасними вченими вже не раз було доведено, що аронія має дуже велику кількість вітамінів у складі. Вітаміну С в ягодах аронії міститься в двадцять разів більше, ніж в апельсинах, і вдвічі більше, ніж у чорній смородині. Її ягоди багаті на вітаміни С, Е, К, Р, групи В, фтор, залізо, бор, марганець, фолієву та аскорбінову кислоти. З ягід аронії чорноплідної отримують натуральний барвник, який використовують при виробництві їжі та корисних добавок.

Аронія чорноплідна – перша помічниця людини. З найдавніших часів вона незамінний лікар в лікуванні багатьох недуг, а також її використовують для профілактики та зміцнення імунної системи. Кущ її використовується як декоративна рослина, що прикрашає присадибні ділянки, також гарно виглядає аронія в групових посадках, уздовж галявин, в живих огорожах. Вона є відмінним медоносом. Її дуже люблять бджоли, до того ж вона має фітонцидні властивості і згубно діє на більшість бджолиних хвороб і шкідників, серед яких бджолиний кліщ.

Висаджування аронії чорноплідної проводять з кінця вересня по початок жовтня або з середини і до кінця квітня. Грунт який підходить для посадки має бути нейтральний суглинний, добре зволожений. Рослина добре приживається на освітлених місцях. Поливати аронію чорноплідну потрібно помірно, особливе зволоження рослині необхідно в період вегетації та плодоношення. Проводити обрізку аронії чорноплідної потрібно навесні. Для того, щоб забезпечити хороший урожай і зміцнити кущ, необхідно використовувати підгодівлю.

Є безліч сортів аронії чорноплідної, всі вони зовні дуже схожі, відрізнити їх можна тільки до смаку та термінів плодоношення. Нові сорти виводяться для покращення якостей ягід та збільшення врожаю, стійкості до хвороб та шкідників.

Коротку характеристику деяких сортів аронії чорноплідної представлено в описах:

Вікінг. Високоврожайний і морозостійкий сорт фінської селекції. Кущ з піднятими пагонами, крона щільна, густа, нагадує перевернутий конус. Декоративно забарвлені листя блискучі, зелені. Плоди цього сорту досить великі, кулясті, темно-сині, зібрані в грона. Сорт морозостійкий, не хворіє.

Неро. Цей сорт відрізняється швидким зростанням, компактною формою. Досягає в висоту близько 2 м. Покритий темно-зеленими глянцевиими листками, що червоніють в осінній період. Цвітіння білими квітками з червоними тичинками, зібраними в суцвіття. Плоди дозрівають в серпні-вересні. Мають великі розміри і важать 1 -1,2 г. Вони округлі, темно-синього кольору і зібрані в щільні кисті. М'якоть соковита. Смак відмінний, нагадує чорнослив, практично без терпкості. Сорт морозостійкий. До хвороб та шкідників теж стійкий.

Чорноока. Сорт змішаного походження. Крона куща округла. Сорт зимостійкий та морозостійкий з доброю стійкістю до хвороб, шкідників. Ягоди досягають у діаметрі 1 см, вирізняються зниженою порівняно з іншими сортами терпкістю, мають кисло-солодкий смак. Урожай дозріває в серпні - вересні.

Хугін. Зимостійкий і високодекоративний сорт шведської селекції, обрізати який потрібно вкрай обережно. Кущ Хугіна досягає у висоту 2 м. Листя навесні й влітку темно-зелене і блискуче, восени воно набуває яскраво-червоного забарвлення. Квітує квітами білого кольору, зібраними в кисті з приємним ароматом. Ягоди великі, чорні й

блискучі, завдяки міцній шкірці зберігають соковитість і свіжість тривалий час. Сорт морозостійкий, не хворіє, добре виносить засолення, вітростійкий.

Галіціянка. Сорт виведений в Польщі. Кущі ростуть до 2,5м заввишки. Листя темно-зелене, восени стає фіолетовим і червоним . Морозостійкий, стійкий сорт до хвороб та шкідників. Ягоди великі, чорного кольору, з легким сірим нальотом. Ароматна м'якоть, має приємний смак. Маса кожної ягоди від 1,2 до 1,5 г, досягають одночасно. Цей сорт невибагливий в догляді, але для кращого врожаю йому потрібно багато сонця.

Аронія чорноплідна – одна з найбільш корисних ягід з оригінальним, незабутнім смаком. Вона прекрасно зберігається в свіжому, сушеному і замороженому вигляді, її можна використовувати для приготування сиропів, настоянок, компотів та інших заготовок.

Після відносно довгого періоду незаслуженого забуття аронія чорноплідна починає потроху повертатися на українські аграрні простори. Поки що плантації під нею досить невеликі, але попит особливо з точки зору експортерів просто шалений, адже вона визнана однією із найбільш корисних рослин для гіпертоніків. Аронія чорноплідна дає високу врожайність, її нескладно вирощувати та розмножувати. Плоди дозрівають швидко, їх легко збирати, після збирання вони довго зберігаються.

Висновок: Аронія чорноплідна – цінна та перспективна ягідна культура

Використані джерела

1. Лікарські рослини: Енциклопедичний довідник/Відп. редактор А.М.Гродзінський. К. Укр. рад. енциклопедія ім. М.П.Бажана, 1992. 544 с
2. Зузук Б.М., Семенів Д.В., Куцик Р.В. Аронія чорноплідна: *Aronia melanocarpa* (Michx) Elliot. Аналітичний огляд // Провізор. 2007. №6. С. 39.
3. Хомич, Г. П. Дослідження технологічних властивостей ягід бузини чорної / Г. П. Хомич, Н. І. Ткач, Л. В. Капрельянц // Обладнання та технології харчових виробництв: зб. наук. праць. ДонНУЕТ ім. М. ТуганБарановського. Донецьк. 2012. № 28. с. 397
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfile.net/preview/5193694/page:25/html>
- 5 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://sostav.ua/publication/rozvitok-rinku-bezalkogolnikh-napo-v-v-ukra-n85469.html>